

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21. 6. 2023

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet č.: AO-RPMS/2023/00893

Predmet podnetu: webová stránka *regiony.zoznam.sk*

Subjekt: Zoznam, s.r.o.

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 151 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu evidovaný pod č. AO-RPMS/2023/00893 a uznala tento podnet podľa § 152 ods. 6 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady informuje podávateľa podnetu týkajúceho sa nelegálneho obsahu o výsledku preverenia podnetu.

T: 3. 7. 2023

Z: AO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 21. 6. 2023

Podnet na preverenie č.: AO-RPMS/2023/00893 zaevidovaný dňa 24.5.2023
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: webová stránka *regiony.zoznam.sk*
Dátum poskytnutia obsahu: 18. 5. 2023

Služba: regiony.zoznam.sk
Subjekt: Zoznam, s.r.o.

Dátum: 14. 6. 2023

OBSAH PODNETU:

Odôvodnenie podnetu:

„...na príslušnom URL odkaze sa z média dozvedáme o vážnom verejnom ohrození pričom nie je možné jednoznačne zistiť relevantnosť takejto informácie. Zároveň, nie je jasné, či v spoločnosti tento HOAX naozaj koluje (i po hľadaní prostredníctvom prehliadača Google), preto môže niesť znaky vyfabulovaného príbehu za účelom senzácie. Bulvárnosť, infotainment a miera označenia, že ide jednoznačne o HOAX, práve v dnešnej dobe, predsa musí mať hranice únosnosti...“

URL adresa namietaného obsahu: https://regiony.zoznam.sk/slovenskom-sa-siri-radiacia-z-ukrajiny-takato-je-pravda/?fbclid=IwAR36tVg6G6jhwvY_-4Ws13bfhyYZ-nlTsxTbIaDmJhcN1DNsnPeDwlO6BQM

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách:

§ 13 Vymedzenie obsahovej služby

(1)

Obsahová služba je služba určená na príjem verejnosťou koncovému užívateľovi alebo inému užívateľovi, ktorej obsah zostavuje jej poskytovateľ vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť, či už z vlastnej iniciatívy, alebo na základe požiadaviek užívateľa a

a) vo vnímateľnej podobe tento obsah tvoria časovo usporiadané zvukové, obrazové alebo audiovizuálne komunikáty alebo štruktúrované textové informácie (lineárne mediálne služby), najmä programová služba,

b) vzniká ako poskytovateľom zostavená ponuka zvukových, obrazových alebo audiovizuálnych komunikátov alebo štruktúrovaných textových informácií, ku ktorým poskytovateľ služby umožňuje prístup užívateľovi jednotlivo alebo spoločne vo forme súboru obsahov (nelinéarne mediálne služby), najmä audiovizuálna mediálna služba na požiadanie a elektronický programový sprievodca,

c) vzniká ako poskytovateľom zostavená ponuka obsahových služieb podľa písmena a) alebo b), ku ktorým poskytovateľ obsahovej služby umožňuje prístup užívateľovi jednotlivo alebo spoločne vo forme súboru služieb (súborné mediálne služby), najmä retransmisia programových služieb a multiplex, alebo

d) je ďalším nezmeneným verejným prenosom multiplexu alebo jeho časti poskytovaným inou osobou ako pôvodným poskytovateľom multiplexu.

(2)

Obsahovou službou je aj platforma na zdieľanie obsahu, najmä platforma na zdieľanie videí.

§ 151 ods. 2:

Nelegálnym obsahom sa na účely tohto zákona rozumie obsah, ktorý

a) napĺňa znaky detskej pornografie alebo extrémistického materiálu,

b) podnecuje ku konaniu, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu,

c) schvaľuje konanie, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu, alebo

d) napĺňa znaky trestného činu popierania a schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti, trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti.

§ 151 ods. 3:

Podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu musí obsahovať odôvodnenie, prečo môže predmetný obsah predstavovať nelegálny obsah, a musí byť z neho zrejmé, o aký konkrétny obsah ide. Podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu musí obsahovať aj dátum poskytnutia obsahu a názov platformy na zdieľanie obsahu alebo obsahovej služby nevyžadujúcej oprávnenie podľa tohto zákona, najmä elektronickej periodickej publikácie, spravodajského webového portálu alebo agentúrneho servisu, v rámci ktorých bol nelegálny obsah poskytnutý.

§ 152 ods. 6:

Ak regulátor nezačne konať o zamedzení nelegálneho obsahu a podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu ani neodloží, regulátor označí podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu za neopodstatnený a upovedomí o tom podávateľa.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Pri posudzovaní možného výskytu nelegálneho obsahu vychádza Rada pre mediálne služby z citovaných ustanovení zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách, pričom definícia pojmu „nelegálny obsah“ je v zmysle § 151 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách odvodená z definícií detskej pornografie, extrémistického materiálu, podnecovania alebo schvaľovania trestných činov terorizmu alebo z definícií trestných činov uvedených v § 151 ods. 2 písm. d) zákona č. 264/2022 Z. z., ktorých znaky sú vymedzené v zákone č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon.

Z uvedeného vyplýva, že Rada pre mediálne služby je oprávnená konať vo veci zamedzenia šírenia nelegálneho obsahu podľa § 152 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách, avšak v zmysle tohto ustanovenia v jej kompetenciách nie je posudzovať kontroverzné, šokujúce, neetické či hanlivé tvrdenia a obsahy, ak zároveň nenapĺňajú definíciu „nelegálneho obsahu“ – t. j. ak nenapĺňajú znaky detskej pornografie, extrémistického materiálu, podnecovania ku konaniu alebo schvaľovania konania, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu, znaky trestného činu popierania a schvaľovanie holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti, znaky trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo znaky trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti. Kompetenciou Rady pre mediálne služby tiež nie je posudzovať pravdivosť či opodstatnenosť tvrdení alebo teórií, ktoré nie sú podložené faktami alebo vedeckými dôkazmi (napr. tzv. „konšpirácií“ či „konšpiračných teórií“), ak tieto tvrdenia súčasne nenapĺňajú vyššie uvedenú definíciu „nelegálneho obsahu“.

Zároveň však podľa § 110 ods. 3 písm. q) zákona o mediálnych službách patrí do pôsobnosti regulátora spolupracovať s on-line platformami na zdieľanie obsahu pri efektívnom, proporcionálnom a nediskriminačnom uplatňovaní pravidiel poskytovania ich služieb (tzv. komunitné štandardy alebo iný súbor zásad pre používateľov). Poskytovateľ obsahovej služby je pritom podľa § 152 ods. 8 zákona o mediálnych službách povinný poskytovať regulátorovi túto súčinnosť a na tento účel mu na vyžiadanie poskytovať informácie aj umožniť zriadenie prístupu k svojej službe tak, aby bol výkon týchto činností čo najefektívnejší.

Podávateľ namieta obsah článku na internetovej stránke *regiony.zoznam.sk*, (subjekt: **Zoznam, s.r.o. Svätoplukova II. 18892/2, Bratislava – mestská časť Ružinov, 821 08 Bratislava**), ktorý podľa názoru podávateľa predstavuje šírenie nepravdivých informácií vo forme takzvaných hoaxov. Podľa podávateľa článok uvádza informácie o „vážnom verejnom ohrození, pričom nie je možné jednoznačne zistiť relevantnosť takejto informácie“. Ako podávateľ ďalej dodáva: „nie je jasné, či v spoločnosti tento HOAX naozaj koluje...preto môže niesť znaky vyfabulovaného príbehu za účelom senzácie...“.

Kancelária sa daným podnetom zaoberala na základe ustanovenia § 151 ods. 3 zákona o mediálnych službách, podľa ktorého *Podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu musí obsahovať odôvodnenie, prečo môže predmetný obsah predstavovať nelegálny obsah, a musí byť z neho zrejmé, o aký konkrétny obsah ide. Podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu musí obsahovať aj dátum poskytnutia obsahu a názov platformy na zdieľanie obsahu alebo obsahovej služby nevyžadujúcej oprávnenie podľa tohto zákona, najmä elektronickej periodickej publikácie, spravodajského webového portálu alebo agentúrneho servisu, v rámci ktorých bol nelegálny obsah poskytnutý.*

Predmetný obsah Kancelária posudzovala ďalej na základe ustanovenia § 151 ods. 2 zákona o mediálnych službách, podľa ktorého

„Nelegálnym obsahom sa na účely tohto zákona rozumie obsah, ktorý

a) napĺňa znaky detskej pornografie alebo extrémistického materiálu,

b) podnecuje ku konaniu, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu,

c) schvaľuje konanie, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu, alebo

d) napĺňa znaky trestného činu popierania a schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti, trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti.“

Podávateľ namieta obsah zverejnený na stránke regiony.zoznam.sk. Predmetom podnetu je konkrétny článok s nadpisom: *„Slovenskom sa šíri RADIÁCIA z Ukrajiny! Takáto je PRAVDA“*. Popis článku znie nasledovne: *„BRATISLAVA – Zatvorte okná, nechodte von, umývajte sa každú hodinu, ak ste boli vonku na vzduchu. Mieri k nám zvýšená radiácia! Správa o zvýšenej radiácii sa už druhý deň šíri Slovenskom. Meteorológovia reagujú, že je to hoax, hodnoty radiácie majú byť v povolených hodnotách, drobné zmeny nastali len v súvislosti so zrážkami.“*

V texte článku sa následne uvádza: *“Dnes v Žiline a Martine ukazuje dozimeter 115 nanosivertov, čo je viac ako 15-násobok obvyklých hodnôt radiácie. V noci to bude nad Bratislavou. Odporúčam zavrieť okná, dnes v noci nevetrať a asi aj ďalšie dni. A nechodiť po vonku viac než je nutné. Vždy keď prídete dnu, umyť si pod tečúcou vodou každú vonku nepokrytú časť tela. Do jedla pridávať viac jodidovanej soli, sprchovať sa 2 až 4 x denne. Nepoužívať šampón,“* píše sa o nebezpečenstve v správe, ktorá sa šíri Slovenskom. *Radiácia k nám má údajne prichádzať z Ukrajiny cez južné Poľsko. Na hrozbu radiácie zareagovali meteorológovia, tvrdia že ide o hoax.“*

“V súvislosti s udalosťami v oblasti ukrajinského mesta Chmelnickij sme dostali viacero otázok od znepokojených občanov, či sme zaznamenali zvýšenú úroveň radiácie na našom území. Na žiadnej z monitorovacích staníc sme za posledný mesiac nezaznamenali hodnoty, ktoré by prevyšovali prírodné pozadie. Jediné drobné zvýšenia dávkového príkonu súvisia so zrážkovou činnosťou a možno ich vidieť na grafoch,“ uviedla v reakcii Terézia Melicharová zo SHMÚ. *V pondelok pritom meteorológovia merania analyzovali s dátami z okolia mesta Chmelnickij, ktoré sú dostupné prostredníctvom európskeho systému EURDEP. Ani na ukrajinských stanicach neboli zaznamenané významne zvýšené hodnoty.“*

Článok je taktiež doplnený o dva obrázky. Oba obrázky zobrazujú výstražný symbol radiácie, pričom sa odlišujú mierne pozmenenou grafikou. V prvom obrázku je taktiež prítomný popis s nasledujúcim znením: *„Správu, že na Slovensku sa má šíriť radiácia z Ukrajiny, meteorológovia popreli.“*

Článok obsahuje vyjadrenia o šírení rádioaktivity z Ukrajiny, ktoré v tomto kontexte možno označiť ako falošné. Informácie sú pri tom použité spôsobom, ktorý vzbudzuje podozrenie, že únik rádioaktivity skutočne nastal. Súčasťou článku sú však aj vyjadrenia SHMÚ, ktorý ako kompetentný úrad monitoruje hodnoty rádioaktivity na Slovensku a ktorý tieto informácie na základe výsledkov meraní dementuje. Vzhľadom na predmet podnetu Kancelária konštatuje, že z daných medializovaných vyjadrení príslušného orgánu vyplýva skutočnosť, že k šíreniu falošných informácií v spoločnosti skutočne došlo a preto aj príslušný orgán na to adekvátne reagoval.

Kancelária sa domnieva, že nadpis článku i článok samotný možno vnímať do istej miery ako čiastočne zavádzajúci, s motiváciou čo najviac upútať pozornosť čitateľa šokujúcimi tvrdeniami v kombinácii s výstražnými symbolmi, potenciálne vyvolávajúcimi paniku. Samotný článok však slúži ako konfrontácia citátov z falošných správ o údajnom šírení rádiácie s vyjadreniami príslušného úradu, ktorý monitoruje mieru rádiácie na území Slovenska a z tejto konfrontácie vyplýva že dané informácie o údajnom rádioaktívnom zamorení sa nezakladajú na pravdivých faktoch.

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách umožňuje Rade posudzovať obsah z hľadiska možného výskytu potenciálneho nelegálneho obsahu, ktorý je definovaný v ustanovení § 151 ods. 2. V kompetenciách Rady nie je posudzovať kontroverzné či šokujúce tvrdenia ani spôsob, akým novinári informujú čitateľov o domacom a svetovom dianí, ak tieto tvrdenia nenapĺňajú znaky nelegálneho obsahu. Kancelária v predmetnom obsahu nezaznamenala znaky detskej pornografie alebo extrémistického materiálu; podnecovanie ku konaniu, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu; schvaľovanie konania, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu; ani popieranie a schvaľovanie holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti, trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti.

Kancelária sa domnieva, že predmetný príspevok uverejnený na službe *regiony.zoznam.sk* **nesplňa kvalifikačné kritériá pre nelegálny obsah** podľa ustanovení § 151 ods. 2 zákona o mediálnych službách, podľa ktorého „*Nelegálnym obsahom sa na účely tohto zákona rozumie obsah, ktorý, b) podnecuje ku konaniu, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu, c) schvaľuje konanie, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu.*“.

Kancelária sa preto v zmysle ustanovenia § 152 ods. 6 zákona o mediálnych službách, podľa ktorého „*Ak regulátor nezačne konanie o zamedzení nelegálneho obsahu a podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu ani neodloží, regulátor označí podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu za neopodstatnený a upovedomí o tom podávateľa*“, **domnieva, že podnet je možné označiť za neopodstatnený.**

ZÁVER:

Na základe uvedeného je Kancelária toho názoru, že namietaný článok publikovaný na stránke *regiony.zoznam.sk* **nenapĺňa definičné znaky nelegálneho obsahu podľa ustanovení § 151 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.**

Podnet na preverenie preto Kancelária navrhuje na základe § 152 ods. 6 zákona č. 264/2022 Z. z. posúdiť ako **neopodstatnený.**

Popis posudzovaného obsahu k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. AO-RPMS/2023/00893)

Služba: Zoznam, s.r.o.

Dátum poskytnutia obsahu: 18. 5. 2023

URL adresa: https://regiony.zoznam.sk/slovenskom-sa-siri-radiacia-z-ukrajiny-takato-je-pravda/?fbclid=IwAR36tVg6G6jhwvY_-4WsI3bfhyYZ-nlTsxtbIaDmJhcN1DNsnPeDwlO6BQM

Slovenskom sa šíri RADIÁCIA z Ukrajiny! Takáto je PRAVDA

- OBRÁZOK s výstražným symbolom radiácie.

Na spodnej strane obrázka sa nachádza text: „Správu, že na Slovensku sa má šíriť radiácia z Ukrajiny, meteorológovia popreli. Zdroj:wikipedia.org“

BRATISLAVA – Zatvorte okná, nechodte von, umývajte sa každú hodinu, ak ste boli vonku na vzduchu. Mieri k nám zvýšená radiácia! Správa o zvýšenej radiácii sa už druhý deň šíri Slovenskom. Meteorológovia reagujú, že je to hoax, hodnoty radiácie majú byť v povolených hodnotách, drobné zmeny nastali len v súvislosti so zrážkami.

“Dnes v Žiline a Martine ukazuje dozimeter 115 nanosivertov, čo je viac ako 15-násobok obvyklých hodnôt radiácie. V noci to bude nad Bratislavou. Odporúčam zavrieť okná, dnes v noci nevetrať a asi aj ďalšie dni. A nechodiť po vonku viac než je nutné. Vždy keď prídete dnu, umyť si pod tečúcou vodou každú vonku nepokrytú časť tela. Do jedla pridávať viac jodidovanej soli, sprchovať sa 2 až 4 x denne. Nepoužívať šampón,” píše sa o nebezpečenstve v správe, ktorá sa šíri Slovenskom. Radiácia k nám má údajne prichádzať z Ukrajiny cez južné Poľsko. Na hrozbu radiácie zareagovali meteorológovia, tvrdia že ide o hoax.

- OBRÁZOK s výstražným symbolom radiácie

“V súvislosti s udalosťami v oblasti ukrajinského mesta Chmelnickij sme dostali viacero otázok od znepokojených občanov, či sme zaznamenali zvýšenú úroveň radiácie na našom území. Na žiadnej z monitorovacích staníc sme za posledný mesiac nezaznamenali hodnoty, ktoré by prevyšovali prírodné pozadie. Jediné drobné zvýšenia dávkového príkonu súvisia so zrážkovou činnosťou a možno ich vidieť na grafoch,” uviedla v reakcii Terézia Melicharová zo SHMÚ. V pondelok pritom meteorológovia merania analyzovali s dátami z okolia mesta Chmelnickij, ktoré sú dostupné prostredníctvom európskeho systému EURDEP. Ani na ukrajinských stanicach neboli zaznamenané významne zvýšené hodnoty.